

РЕШЕНИЕ

№ 4171

гр. София, 25.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ГО I-18 СЪСТАВ, в публично заседание на шести юли през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Петър В. Боснешки

при участието на секретаря Надежда Св. Масова
в присъствието на прокурора Т. Ив. П.
като разгледа докладваното от Петър В. Боснешки Гражданско дело №
20231100100660 по описа за 2023 година

Производството е образувано въз основа на искова молба от У. Г., с ЕГН *****, чрез адв. М. Д. - САК съдебен адрес: гр. София, бул. "****", срещу Прокуратура на Република България, с адрес: гр. София, бул. „Витоша“, № 2, с която е предявен иск с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ, с който се иска ответникът да бъде осъден да заплати на ищеца сумата от 35 000лв., представляваща обезщетение за незаконно повдигнато обвинение по Досъдебно производство №3384/2013г. на 9 РУ на СДВР, пр. пр№38216/2013г. на СРП, наказателното производство по което е прекратено с Постановление от 28.01.2020г. на СРП, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на прекратяване на наказателното производство до окончателното изплащане на сумата.

Ищецът твърди, че на 13.11.2012г. е участвал в спречкване на светофар, находящ се в столичния квартал „Люлин“. При управлението на лек автомобил марка „Ауди“ по бул. „Европа“ с посока от ГКПП „Калотина“ към АМ „Хемус“ предприел спиране. По това време възприел агресивен и продължителен звуков сигнал от клаксон на автомобила, движещ се зад ищеца. Погледнах наляво и в същия момент В.М. отворил шофьорската врата на колата на ищеца и започнал да го псува по най-груб и вулгарен начин. При самоотбрана ищецът нанесъл с юмрук удар по М., който паднал на земята. Инцидентът бил забелязан от намиращи се наблизо полицейски служители, които разтървали участниците в спречкването.

Към датата на инцидента ищецът работел като професионален състезател“ (футболист вратар) на ПФК „Л-****“ АД. Няколко дни след инцидента М. изпратил писмо до ищеца, с което търсил обезщетение за нанесената му лека телесна повреда. След като не получил такова обезщетение М. образувал н.ч.х.д. № 6586/2013г. по описа на Софийски районен съд, Наказателно отделение, 107 състав. С Разпореждане от 29.08.2013г.

образуваното дело е прекратено, поради извод на съдията - докладчик, че твърденията в тъжбата сочат, че са налице данни за извършено престъпление от общ характер и материалите са изпратени на Софийска районна прокуратура, където е образувано процесното Досъдебно производство №3384/2013г. на 9 РУ на СДВР, пр. пр№38216/2013г. на СРП.

Развило се дългогодишно разследване, в което твърденията на пострадалия М. се променяли. Междувременно ищецът преустановил активна спортна кариера и се прибрал в Република Сърбия, като упълномощил адвокат в България. Междувременно обаче бил издадено постановление за задържане на ищеца за 72 часа. Адвокатът отправил искане до горестоящата прокуратура, но същото било оставено без уважение. Пред ищеца имало два варианта - да не влиза повече в Република България, при който и до настоящия момент воденото срещу него наказателно производство вероятно нямаше да е приключило, или да се яви за повдигане на обвинение с цената на задържането му за 72 часа и последвалите го съдебни процедури по искане за налагане на мярка за неотклонение „задържане под стража“. Ищецът избрал втория вариант и на

02.10.2017г., приготвен за предстоящите дни в следствения арест, влязох в Република България през ГКП „Калотина“, където бил задържан и отведен за повдигане на обвинение. Такова му било повдигнато на същата дата вечерта, след като му била направена и регистрация по ЗМВР, като късно през нощта бил закаран в следствения арест на бул. „Г. М. Д.“ в гр. София. Наблюдаващият прокурор внесъл искане за налагане на мярка задържане под стража, което било оставено без уважение с Определение от 04.10.2017 г. по н.ч.д. № 16698/2017 г. по описа на СРС, НО, 22 състав. Независимо от това ищецът бил освободен едва на следващия ден - 05.10.2017г. Срещу определението на СРС наблюдаващият прокурор подал протест и било образувано в.н.ч.х.д. № 4748/2017 г. по описа на СГС, НО, VI въззивен състав. На 12.10.2017г. атакуваното определение било потвърдено. И двата, произнесли се по искането за налагане на мярка за неотклонение съдебни състави, изрично посочиха, че разследването продължава твърде дълго и в нарушение на изискванията за провеждане на наказателното производство в разумен срок.

Независимо от тези констатации и дадени указания, разследването продължило и ищецът бил призоваван за последващи процесуално-следствени действия. На 09.01.2018г. ищецът бил призован и му било повдигнато ново обвинение.

На 05.06.2019 г. наказателното производство, водено за престъпление по чл. 144, ал. 3, вр. ал. 1 НК било прекратено, поради липса на извършено престъпление. В частта относно престъплението по чл. 131, ал. 1, т. 12, вр. ал. 1 НК производството било спряно, поради същия извод и на М. било указано, че в шестмесечен срок може да подаде тъжба за извършено престъпление по чл. 131, ал. 1 НК (лека телесна повреда, която се преследва по тъжба на пострадалия). Тъжба не била подадена и с Постановление от 28.01.2020г. на наблюдаващия прокурор наказателното производство беше прекратено.

В резултат на неоснователното обвинение в продължение на повече от 7 години срещу ищеца било водено наказателно производство и същият бил привлечен като обвиняем

за извършени две престъпления от общ характер — причиняване на лека телесна повреда по хулигански подбуди, предвиждащо наказание „лишаване от свобода“ до 3 години и закана за убийство, предвиждащо наказание „лишаване от свобода“ до 6 години; в хода на това производство му било повдигнато незаконно обвинение; бил незаконосъобразно задържан за 72 часа и вместо да бъде освободен веднага, след като съдът се произнесе по искането за задържане, ищецът бил принуден да прекара в следствения арест още една нощ и половин ден; Ищецът многократно идвал в България за извършване на процесуално-следствени действия, претърпял неимуществени вреди, които подлежат на обезщетяване по реда на ЗОДОВ.

В законоустановения срок ответникът е подал отговор на исковата молба, с който оспорва исковете по основание и размер, като иска отхвърлянето им като неоснователни. Ответникът твърди, че ищецът не е ангажирал доказателства за претърпените морални вреди, пряка и непосредствена последица от незаконното обвинение. Няма доказателства за съществуващата пряка причинна връзка между вредите и дейността на Прокуратурата на Република България. Претенцията на ищеца за неимуществени вреди в размера на 35 000 лева е изключително завишена и не е съответна на претендираните вреди, на икономическия стандарт в Р България и на съдебната практика по аналогични случаи /включително и тази на ЕСПЧ/.

След като прецени събраните по делото доказателства по реда на чл.235 ГПК, Софийски градски съд приема за установено от фактическа и правна страна следното:

По допустимостта:

Постоянната съдебна практика приема, че правната квалификация на спорното право е служебно задължение на съда. Правната квалификация на спорното право се определя от съда въз основа на заявените от ищеца основание и петитум, като същият не е обвързан от дадената от страните правна квалификация. Ищецът твърди, че е предявил иск с правна квалификация чл.2, ал.1, т.1 и 3 от ЗОДОВ. В процесния случай съдът намира, че е предявен един иск с правно основание чл.2, ал.1, т.3 ЗОДОВ. Съгласно константната съдебна практика искът по чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ поглъща иска по чл. 2, ал.1, т.1 от ЗОДОВ. Ако лицето е оправдано или наказателното производство е прекратено държавата отговаря по чл.2, ал.1, т.3 ЗОДОВ, като в тези случаи обезщетението за неимуществени вреди обхваща и неимуществените вреди от незаконното задържане под стража. В този смисъл е т. 13 от Тълкувателно решение № 3/2004 г. на ВКС на РБ.

По основателността:

Не се спори по делото, а видно от приетите писмени и гласни доказателства, че ищецът У. Г. е гражданин на Република Сърбия. Същият е живял и работил в Република България за период от около 10 години, предхождащи процесния инцидент, като се е състезавал за футболните клубове „Локомотив София“ и „Литекс“, преди да стане вратар в ПФК„Л.-****“ЕАД.Към датата на процесния инцидент 13.11.2012г. ищецът е бил в трудови

правоотношения с ПФК „Л.-****“ ЕАД, като се е прибирал с лек автомобил към Република Сърбия.

Видно от приложеното към делото копие на Досъдебно производство №3384/2013г. на 9 РУ на СДВР, пр. пр№38216/2013г. на СРП, същото е образувано на 08.10.2013г. с постановление на прокурор от СРП срещу ищеца У. Г., за това че на 13.11.2012г. , около 11ч., в гр.София, на кръстовището на бул.“Европа“ с „Околовръстен път“, чрез нанасяне на удари с юмруци по лицето, е причинил лека телесна повреда на В.С. М., като му е причинил временно разстройство на здравето, неопасна за живота, като деянието е извършено по хулигански подбуди- престъпление по чл.132, ал.1, т.12, вр. чл.130, ал.1 НК.

По досъдебното производство са извършени множество процесуално- следствени действия с участието на ищеца, като с постановление от 25.03.2016г. ищецът Г. е привлечен като обвиняем за извършването на две престъпления:

1. закана за убийство - престъпление по чл. 144, ал. 3 НК, предвиждащо наказание до 6 години лишаване от свобода, т.е. тежко престъпление по смисъла на чл. 93, т. 7 НК и
2. причиняване на лека телесна повреда по хулигански подбуди - престъпление по чл. 130, ал. 1, т. 12 НК, предвиждащо наказание „лишаване от свобода“ до 3 години.

С постановление от 25.03.2016г. на СРП е постановено задържането под стража на ищеца за срок от 72 часа до довеждането му пред съда с оглед на вземане на мярка за неотклонение „задържане под стража“.

Междувременно ищецът бил приключил с активна състезателна кариера и се върнал да живее в Република Сърбия, за което уведомил разследващите органи в Република България, като оставил и адрес за контакт. На 02.10.2017г., ищецът влязъл в Република България през ГКПП „Калотина“, където бил задържан и отведен в 9-то РПУ- гр. София. Било му повдигнато обвинение, като му била направена регистрация по ЗМВР. Късно през нощта ищецът бил закаран в следствения арест на бул. „Г. М. Д.“ в гр. София.

Наблюдаващият прокурор внесъл искане за налагане на мярка задържане под страна, което било оставено без уважение с Определение от 04.10.2017г. по н.ч.д. № 16698/2017 г. по описа на СРС, НО, 22 състав. Независимо от това ищецът не бил освободен незабавно, а бил освободен на следващия ден - 05.10.2017 г.

Срещу определението на СРС бил подаден протест и било образувано в.н.ч.х.д. № 4748/2017 г. по описа на СГС, НО, VI въззивен състав, но на 12.10.2017г. обжалваното определение било потвърдено.

С постановление от 09.01.2018г. било повдигнато ново обвинение на ищеца Г. за същите престъпления.

На 05.06.2019г. наказателното производство, водено за престъпление по чл. 144, ал. 3, вр. ал. 1 НК било прекратено, поради липса на извършено престъпление. В частта относно престъплението по чл. 131, ал. 1, т. 12, вр. ал. 1 НК производството било спряно, поради същия извод и на М. било указано, че в шестмесечен срок може да подаде тжба за извършено престъпление по чл. 131, ал. 1 НК (лека телесна повреда, която се преследва по тжба на пострадалия). Тжба не била подадена и с Постановление от 28.01.2020г. на наблюдаващия прокурор наказателното производство беше прекратено. Постановлението е влязло в сила на 07.03.2020г.

Видно от заключението по комплексната съдебномедицинска и психологическа експертиза при експертното изследване на субективните преживявания на ищеца У. Г. в ретроспектива, като водещи до дистрес се очертават свързаните с воденото срещу него наказателно производство и претърпяното задържане в следствения арест. Във връзка с това психотравмено събитие той е изпитал силни негативни емоционални преживявания, довели до невротични оплаквания (депресивно настроение, тревожност, интензивно напрежение, притеснение, емоционална нестабилност, диссомния, сърцебиене), които са били интензивни около две години и са нарушили обичайното му психично функциониране. Описаната симптоматика покрива параметрите на диагнозата: *Смесена тревожно-депресивна реакция с протрахиран ход* в границите на *Адаптационно разстройство* /F43.22 от МКБ Десета ревизия/. Към момента при ищеца Г. не се установява невротична симптоматика, възстановено е психичното му функциониране, но все още не е заличен спомена за претърпяната психотравма, преживяното унижение, нахърненото самочувствие и достойнство.

В показанията си свидетелите Н. Г. /съпруга на ищеца/ и Д.С., които познават ищеца от дълго време и имат непосредствени впечатления от обичайното му поведение и начин на живот преди, по време и след приключването на воденото срещу него наказателно производство, свидетелстват за психическите и емоционални болки на ищеца. Ищецът бил в шок, нервен и притеснен, тъй като изобщо не е очаквал подобно развитие на процеса. Затворил се е в себе си, спрял е да се среща с приятели, бил е тъжен. Притеснявал се е за бъдещето си. Тревожел се е за децата си. Премълчал е случващото се както пред тях, така и пред родителите си, за да не ги притеснява. Свидетелите са категорични, че и към настоящия момент У. Г. не е забравил нищо от преживяното.

За да бъде основателен иск по чл.2, ал.1, т.1 ЗОДОВ ищецът следва да докаже елементите на следния фактически състав: незаконно обвинение в извършване на престъпление, производството по което е прекратено, претърпени вреди, причинна връзка между незаконното обвинение и вредите, както и размер на вредите. Съгласно Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005г. на ВКС по т. гр. д. № 3/2004г. отговорността по ЗОДОВ е обективна и не е обвързана от наличието или липсата на вина у длъжностното лице, пряк причинител на вредите.

В процесния случай безспорно е налице незаконно обвинение в извършване на престъпление по Досъдебно производство №3384/2013г. на 9 РУ на СДВР, пр. пр.№38216/2013г. на СРП, производството по което е прекратено. Същото производство е образувано на 08.10.2013г. и прекратено на 28.01.2020г., като е продължило около шест години и половина.

В практиката си ВКС приема, че обезщетение за неимуществени вреди по чл.2, ал.1, т.3 ЗОДОВ се дължи дори и когато не са ангажирани доказателства за тях, тъй като е нормално такива вреди да са търпени. С Решение №427/19.06.2020г. по гр.д.0273/2009г. на

ВКС, III г.о., е прието, че фактът на незаконното обвинение е достатъчен да индицира, че ищецът е претърпял вреди, рефлектиращи върху неговата чест и достойнство. Налице е човешка презумпция, че незаконното наказателното преследване създава страх от неоснователно осъждане, засяга честта и достойнството, води до укор от близките и ограничения в личния и обществен живот.

В процесния случай както от свидетелските показания, така и от заключението по комплексната експертиза е безспорно установено, че вследствие на незаконното обвинение ищецът е претърпял неимуществени вреди, поради което и съдът намира, че искът е доказан по своето основание.

Размерът на дължимото обезщетение за причинените на ищеца неимуществени вреди следва да се определи по справедливост съгласно разпоредбата на чл.52 ЗЗД. Постоянната съдебна практика приема, че при иск с правно основание чл.2, ал.1, т.3 ЗОДОВ правнорелевантни обстоятелства за определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди са: тежестта на повдигнатото обвинение, дали то е за едно или за няколко отделни престъпления, дали ищецът е оправдан по всички обвинения или по част от тях, а по други е осъден; продължителността на наказателното производство; вида на взетата мярка за неотклонение, другите наложени на ищеца ограничения в рамките на наказателното производство; както и по какъв начин всичко това се е отразило на ищеца, конкретните негови преживявания и изобщо - цялостното отражение на предприетото срещу него наказателно преследване върху живота му - здравословно състояние, семейство, приятели, професия, обществен отзвук и пр.

При съблюдаване на всички тези критерии съдът съобрази общият период, през който ищецът е имал качеството на обвиняем (около шест години и половина), че спрямо ищеца е имало повдигнати две обвинения, едното от които е за тежко умишлено престъпление. Съдът съобрази, че спрямо ищеца е постановено задържането му под стража за срок от 72 часа до довеждането му пред съда с оглед на вземане на мярка за неотклонение „задържане под стража“, като в изпълнение на това постановление ищецът е бил задържан за периода 02.10.2017г- 05.10.2017г. Като през този период е била извършена и полицейска регистрация на ищеца. Съдът съобрази още и възрастта на ищеца, както и че към датата на извършване на деянието същият е бил активен професионален футболист, както и обстоятелството, че повдигането и поддържането на обвинение естествено води до накърняване честта и доброто име на личността, като последиците на това отзвучават дълго.

В същото време не е установено по наказателното производство спрямо ищеца да са извършвани много на брой и/или интензивни процесуално- следствени действия. Настоящият състав на съда намира, че в процесния случай в личен и социален план, ищецът е изпитвал обичайните притеснения, страх, потиснатост, чувство за срам и неудобство от извършваните процесуално следствени действия и наложената му мярка за процесуална принуда. Същият е търпял ограничение в личната си свобода и правото си на придвижване в пространството, включително социална изолация. В същото време през преобладаващата част от наказателното производство ищецът не е бил в Република България, като

наказателното производство не е станало достояние на широк кръг лица. Ищецът вече е бил преустановил активна спортна дейност. Видно от комплексната експертиза към момента при ищеца Г. не се установява невротична симптоматика, възстановено е психичното му функциониране, макар и все още не е заличен спомена за претърпяната психотравма, преживяното унижение, нахърненото самочувствие и достойнство.

Предвид гореизложеното и като взе предвид чл.52 ЗЗД настоящият състав намира, че сумата от 10 000,00лв. най-точно би репарирала претърпените от ищеца неимуществени вреди от процесната незаконно обвинение.

За разликата до пълния претендиран размер на обезщетението за неимуществени вреди от 35000лв. искът следва да бъде отхвърлен като неоснователен.

Съгласно чл.84, ал.3 ЗЗД обезщетението за вреди от деликт се дължи от момента на увреждането, тъй като това е най-ранният момент, към който то може да бъде определено. Съгласно задължителните указания, дадени в т. 4 от ТР № 3/2005 г. по т.д. № 3/2004 г. на ОСГК на ВКС и съдебната практика на ВКС (виж Решение № 197 от 17.05.2011 г. по гр. д. № 1211/2010 г. на ВКС, III г.о., Решение № 437 от 02.07.2014 г. по гр. д. № 1020/2012 г. на ВКС, IV г.о. и Решение № 191 от 20.05.2015 г. по гр. д. № 6686/2015 г. на ВКС, IV г.о.) началният момент на забавата (съответно началния момент на дължимостта на мораторна лихва) и началният момент на погасителната давност при незаконни актове на правозащитни органи, изразили се в незаконно обвинение за извършено престъпление, възниква от влизане в сила на прокурорския акт за прекратяване на наказателното производство, съответно от влизане в сила на оправдателната присъда за извършено престъпление.

Предвид гореизложеното съдът намира, че следва да присъди законна лихва върху главницата, считано от 07.03.2020г. до окончателното изплащане на сумата.

По разноските:

Съгласно чл.10, ал.3 ЗОДОВ, при частично уважаване на иска, съдът следва да осъди ответника да заплати разноските по производството и да заплати на ищеца внесената държавна такса.

Ищецът е бил представляван безплатно от адв.М. Д., САК, на основание чл.38, ал.1 от ЗА, въз основа на договор за правна помощ от 01.05.2023г. С оглед изхода на делото и на основание чл.38, ал.2 ЗА на адв. Д. следва да бъде присъдено адвокатско възнаграждение за осъществено безплатно процесуално представителство в полза на ищеца.

Съобразно предявения размер на иска дължимото се минимално адвокатското възнаграждение по НМРАВ е в размер на 3450лв. В съответствие с уважената част от иска в полза на адв. Д. следва да бъде присъдена сумата от 985,71лв. за оказаната безплатна адвокатска помощ в полза на ищеца.

Ищецът е доказал разноски в размер на 1015лв. за държавна такса и експертиза, от които в съответствие с уважената част от исковете следва да му бъде присъдена сумата от 297,14лв.

Предвид гореизложеното съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, с адрес: гр. София, бул. Витоша № 2, да заплати на У. Г., с ЕГН:*****, чрез адв. М. Д. - САК съдебен адрес: гр. София, бул.*****, на основание чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ, сумата от 10 000лв., представляваща обезщетение за незаконно повдигнато обвинение по Досъдебно производство №3384/2013г. на 9 РУ на СДВР, пр. пр№38216/2013г. на СРП, наказателното производство по което е прекратено с Постановление от 28.01.2020г. на СРП, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 07.03.2020г. до окончателното изплащане на сумата, като ОТХВЪРЛЯ КАТО НЕОСНОВАТЕЛЕН иска за разликата му до пълния предявен размер на иска от 35 000 лева.

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, с адрес: гр. София, бул. Витоша № 2, да заплати на У. Г., с ЕГН:*****, чрез адв. М. Д. - САК съдебен адрес: гр. София, бул.*****, сумата от 297,14лв., представляваща направени по делото разноси в съответствие с уважената част от иска.

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, с адрес: гр. София, бул. Витоша № 2, да заплати на адв. М. Д. - САК съдебен адрес: гр. София, бул.*****, сумата от 985,71лв., представляваща дължимо се адвокатско възнаграждение за осъществената безплатна адвокатска защита на ищеца в настоящето производство.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Апелативен съд- гр.София в двуседмичен срок от връчване на препис от решението на страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____